

**“Әниләр ялгыз булырга тиеш
түгел!”**

Әмирхан Еники

“Әйтелмәгән васыять”

7- сыйныфлар өчен
әдәбият дәресләренә
кулланма.

Кулланма авторы: М.Х.Гайнуллин
ис. Кызылтау урта гомуми белем
бирү мәктәбенең татар теле һәм
әдәбияты укытучысы Шәрәфуллина
Гөлинә Мәнср кызы.

Кабатлап искә төшерү (Фатих Кәрим ижаты)

Саратский яшел гармун,
Көмеш кыңгыраулары,
Бу көмеш кыңгырауларның
Кичке яңгыраулары
Әллә нишләтә күңелне,
Үксеп елыйсы килә...
Елау егет эшемени?!-
Эх, бер жырлыйсы килә!..

Жанрлар:

- Эпик төр.
- Лирика.
- Лиро-эпик төр.
- Драма.

Эпик төр жанрлары

- - новелла
- - хикәя
- - повесть
- - роман

- **Хикэя** - кечкенэ күлэмле, сурэтлэү материалы итеп тормыш чынбарлыгын алган, чикле сандагы геройлар турында язылган, мөһим ягын жыйнак сурэтлэгән чәчмә әсәр.

ӘМИРХАН ЕНИКИ

- Ә татар әдәбиятында хикәяләү остасы ул-**Әмирхан Еники**. Остаз үзе әйткәнчә:
"Сәнгатьчә эшләнгән һәрбер яхшы хикәянең үз моңы, үз көе, ничектер үзенә генә хас эчке сулышы, җаны була. Мин моны язучының хикәягә салган настроениесе дияр идем. Бу моң бөтен хикәя өчен бердәм була."

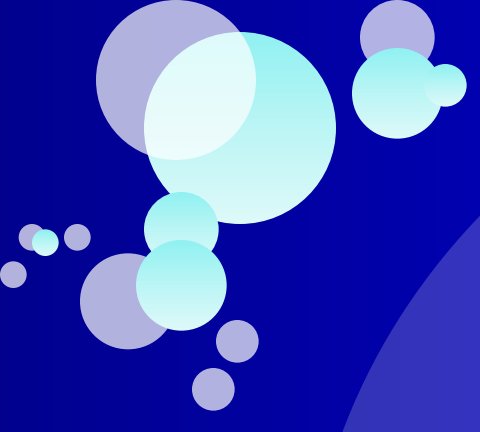

БИОГРАФИК МӘГЪЛУМАТ

Вақыты	Тормыш юлы
2.03.1909	Башкортстанның Благовар районы Яңа Каргалы авылында Әмирхан Еники туа.
1911	Гаиләләре Дәүләкән авылына күчә
1925	Сәнгать мәктәбендә уку теләге белән Еники Казанга килә
1927-1933	Донбасста укыта
1934-1941	Казанда кинофикация трестында инструктор.
1941-1945	Ватан сугышында катнаша
1953 елдан	Язучылык хезмәтенә күчә
16.02.2000	Казанда вафат була

- *Без бүгөн Әдипнең "Әйтелмәгән васыять" әсәрен укырбыз.*
- *Әсәрдәге вакыйгаларның төенләнешен белдек.*

Кәфенлек онытылып калды.

- *Киләсе дәресләрдә сез кульминацион вакыйганы һәм чишелешләргә табарсыз.*

-
-
- *Төп герой – Акъәби,*
 - *Ярдәмче геройлар – Гарифә, Гөлбикә, кияү, Миңнегали карт.*
 - *Эпизод геройлары – авылдашлар,*
 - *Табиғый образлар- дала*
 - *жыелма образлар- туган авыл,*
 - *Ясалма образ- учак.*

Нәтижә.

- Акъәби – үз гомерен балаларына багышлаган ялгыз ана. Аның борчу-мәшәкәтләрен, уиларын, шатлыкларын бүләшәргә дә кешесе юк. Ә бит алай булырга тиеш түгел. Әни кеше кадер хөрмәттә, жылы гаилә учагы янында яшәргә тиеш. Безнең районыбызда моны беләләр, аңлылар. Татарстанда бары безнең Апас районында гына. Үзәк мәйданда Ана һәйкәле бар. Ул барлык балаларга хәерле көң, хәерле юл, уңышлы эш көннәре теләп хәер – фатихасын биреп тора сыман. Кузләре ерак төбәлгән, гүя киләчәкне билгели. Ялгыз аналар иң акраль проблемаларның берсе.
- Әниләр ялгыз булырга тиеш түгел.

Өй эше:

- 1. Әсәрнең 2 нче бүлеген укырга,
- 2. Ана һәйкәле салыну тарихын белүче ата – аналар юкмы икән, гаиләдә сөйләшегез.